

них відходів відповідно до галузі; удосконалити класифікацію відходів виробництва відповідно до вирішуваних завдань, як методичної основи їх обліку; проводити обов'язкову оцінку.

Література:

1. Гуцайлюк З.В. Учет и контроль производственных отходов / Зиновий Владимирович Гуцайлюк. – М.: Финансы и статистика, 1990. – 79 с.
2. Концепція розвитку гірничо-металургійного комплексу України до 2010 року.<http://www.liga.net/>.

*Леонід Савчук, к.е.н., доцент
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна*

ЕЛЕКТРОННІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Мережа Інтернет, виправдовуючи свою умовну назву всесвітньої павутини, з часом все більше, охоплює земну кулю. Якщо донедавна це стувалося насамперед просторового аспекту поширення даної мережі, то зараз її розвиток направлений на посилення густини павутини. Інтернет став поширеним предметом першої необхідності. Доступ до Інтернету відкритий практично усюди – від місця постійного проживання і роботи користувачів до готелів і аеропортів. Ці можливості значно розширилися у зв'язку із розробкою і впровадженням безпроводного Інтернету. За версією компанії «Miniwatts Marketing Group» у 2010 р. кількість Інтернет-користувачів у світі сягне 1,65 млрд. осіб [1, 9].

Відповідно до потреб користувачів удосконалюється і сама система Інтернет. Зокрема, з'явилося чимало програм на межі штучного інтелекту, які мають здатність до саморозвитку і самонавчання. Цьому сприяє створення в мережі концепції „інтелектуальної хмари“, сутність якої полягає у розподілі складного завдання на окремі складові за принципом «дерева цілей» з використанням багатьох пов'язаних один із одним серверів. Зростаюча кількість користувачів і різноманітність взаємодій спричинить не лише різке збільшення в мережі інформаційних потоків, але й надасть „інтелектуальній хмарі“ алгоритму людського мислення. Відповідно, у системі Інтернет значно зростуть можливості самонавчання і самовдосконалення шляхом аналізу колективної поведінки мільярдів людей. Якщо перше покоління інформаційних масивів було представлено набором пасивних сайтів, підготовлених спеціалістами відповідного профілю і призначених для огляду і читання (Web 1.0), то базу другого покоління (Web 2.0)

складають інтерактивні мережі різних напрямків – соціальні, ігрові, економічні, контент яких розробляють самі користувачі. Вже в 2007 році в мережі формату Web 2.0 було зареєстровано більше 200 млн. користувачів, і їх чисельність зростає стабільно високими темпами – більше ніж на 200 тис. щоденно [2, 176]. Така ситуація зумовила появу «інформаційного шуму», тобто значної кількості надлишкової інформації, що суттєво ускладнює пошук необхідної. Виходом із цієї ситуації стала поява на початку XXI ст. третього покоління Інтернету (Web 3.0), в якому концепція сервісу (інтелектуальності) по відношенню до концепції ресурсу (кількості) займає домінуюче становище. В сучасному Інтернеті створено систему автоматизованої фільтрації інформації, яку здійснює сам користувач. Таким чином, роль користувача по відношенню до інформаційного масиву змінюється із пасивної до інтерактивної, коли він виступає одночасно і користувачем, і розробником необхідної інформації.

Найбільші швидкими темпами розвивається Інтернет саме в економічній площині. Суттєвий поштовх у цьому плані зумовили процеси глобалізації і інтеграції світової економіки, зародження і становлення ринку Інтернет-торгівлі.

Нові економічно привабливі активні зони все більше формуються відповідно до віртуальної логіки Інтернету і створюють необхідні передумови для зародження VI-го технологічного укладу, перше покоління якого базуватиметься на практичному використанні біо- і нанотехнологій, фотоніки, оптоінформатики, лазерної техніки. У розвинутих країнах сьогодні домінує V-й уклад – інформаційно-комунікативні технології, мікроелектроніка і розвинуте програмне забезпечення. Зміна домінуючих технологічних укладів зазвичай супроводжується істотними зрушеннями в міжнародному поділі праці, в складі світових лідерів. За прогнозами провідних спеціалістів, світовий ринок високих технологій за найближчі 15 років зросте в 4-5 разів і стане провідним у міжнародному обміні. Найбільшого успіху добиваються країни і бізнес-структури, які вчасно зорієнтувались у викликах сьогодення. Створення заділів нового технологічного укладу є запорукою центрів залучення капіталу і швидкого руху вперед. Разом з тим лідери застарілого укладу стикаються із знеціненням капіталу, особливо інтелектуального. Як приклад наведемо феномен Індії. За останні роки освоєння ринку комп'ютерно-інформаційних технологій у цій країні досягло таких масштабів, що вона виступає одним із основним експортерів програмного забезпечення новітніх інформаційно-комп'ютерних мереж, поставляючи свою продукцію таким визнаним лідерам даного сегменту ринку, як Японія і США! Багато в чому цей феномен став можливим завдяки продуманій державній політиці підтримки розвитку даного напрямку розвитку економіки. До речі, за показниками забезпечення комп'ютерною технікою в розрахунку на душу населення Україна займає

лідуючі позиції у світі, випереджаючи більшість країн, у тому числі й Індію. Проте, недалекоглядність державної політики і обмежений доступ виходу на світовий ринок із власними програмними продуктами не тільки не забезпечують розвиток досліджень у даному напрямку, але й спричиняють масовий відтік передових інтелектуально освічених талановитих людей, особливо молоді, за кордон. Особливо гріко це усвідомлювати в сучасних умовах заміни епохи техніки епохою економіки знань, коли людський інтелект стає продуктивною силою глобального масштабу.

Розвиток мережі Інтернет кардинально змінює інформаційну структуру економіки. Зростання ролі і значення зовнішніх факторів при прийнятті управлінських рішень на всіх рівнях економіки об'єктивно потребує використання набутих людством знань із електронних джерел інформації. При цьому найбільш суттєвими завданнями, які доводиться вирішувати, є забезпечення ефективного пошуку необхідної інформації та її належної обробки і використання.

Пошук необхідної інформації для потреб управлінського обліку в електронних джерелах є завданням не таким вже й простим, як може здатись на перший погляд. Априорно зрозуміло, що окремий, навіть достатньо компетентний і кваліфікований користувач не те що осмислити, але й переглянути навіть вузькопрофесійні інформаційні масиви в мережі Інтернет фізично неспроможний, оскільки станом на кінець 2008 році загальна кількість веб-сторінок в Інтернеті перевищила рубіж в 1 трильйон. Тому необхідно використовувати спеціальні пошукові системи і каталоги, які вже напрацьовані і активно пропонують свої послуги користувачам. Найбільш відомими і поширеними є пошукові системи Google, Яндекс, каталоги Open Directory Project та Rambler. Однак, за оцінками експертів повнота пошуку в них не перевищує 0,05-0,4% (Google – аж 4%!). У пошуковій системі ведеться пошук інформації за ключовими словами, заданими користувачем. Однак ключові слова не завжди точно відображають запити користувача. Без прочитання думок користувача шукач не може точно встановити мету, тобто тип запиту; на якість обробки різних типів запитів впливають швидше загальні особливості пошукових алгоритмів кожної пошукової системи [3, 84]. Лише людина на основі своїх знань і досвіду може виокремити суть із тексту. Знання – це форма існування і систематизації результатів пізнавальної діяльності людини. В Інтернеті знання представлені у вигляді текстів. Комп'ютер шукає тексти, в яких зустрічаються задані користувачем в запиті слова, не вловлюючи їх суть, оскільки це може зробити тільки людина. Таким чином, у відповідь на запит користувач отримає набір текстів, які можуть містити, а можуть і не містити шукану інформацію. Комп'ютер відзначається високою виконавською дисципліною, але не здатний думати. Тому запит буде прийнятий комп'ютером буквально, без врахування того, що ж насправді мав на увазі

користувач. Це висуває додаткові вимоги до професійно-кваліфікаційних характеристик працівників економічних служб підприємства при пошуку інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень в електронних інформаційних масивах.

Розвиток і ускладнення як самих електронних джерел інформації, так і процесу пошуку даних, необхідних для ефективного менеджменту підприємства, вимагає виокремлення даного виду діяльності на основі використання елементів логістичного управління. З позицій системного управління саме логістика забезпечує процес фільтрації інформаційних і матеріальних потоків. Логістика, як важлива складова процесу прийняття управлінських рішень в економіці, поступово переростає в розширену логістику доданої вартості (ЛДВ).

Одним із найбільш перспективних напрямків логістичного управління процесом інформаційного забезпечення бізнес-структур повинний стати розвиток мережі сервісно-логістичних центрів, створених за регіональним принципом. Дані центри повинні виконувати низку логістичних функцій, у тому числі і функцію інформаційного обслуговування потреб бізнесу. Безсумнівними перевагами спеціалізованих логістично-сервісних центрів (ЛСЦ), побудованих на основі ідеології ЛДВ є зменшення витрат на взаємодію і зручність роботи «через одне вікно», що гарантуватиме їх високу привабливість для клієнта. Перевагу даного чинника важко переоцінити насамперед для підприємств малого і середнього бізнесу, які обмежені як у фінансових можливостях, так і в доступі до електронних джерел інформації. А рентабельність інформаційних послуг власне самих ЛСЦ забезпечуватиметься масштабом їх діяльності і синергією функцій, форматованою на Інтернет.

В країнах ЄС прибуток від виконання послуг основних логістичних функцій складає 3-5%, а від функцій доданої вартості – 12-15%.

Надання інформаційних послуг підприємницьким структурам для потреб ефективного ведення бізнесу через мережеву систему сервісно-логістичних центрів є найбільш перспективною інфраструктурною складовою сучасного економічного укладу – укладу економіки знань.

Література:

1. Брежнева-Єрмоленко О.В. Інтелектуальна складова в структурі елементів нової економіки //Актуальні проблеми економіки. – 2010. – №3 (105). – С. 4-11
2. Мясникова Л. Интеллектуализация Интернета и развитие сетевой логистики // РИСК. – 2010.- №1. – С. 175-179
3. Ашманов И., Иванов А. Оптимизация и движение сайтов в поисковых системах (+CD). – СПб.: Питер, 2008. – 237 с.